...caparat să fie spălate, și ace-
...sta ne conduce spre etapa în-
...la a so...

...mei. Dată fiind apartenența mea la sexul masculin, cu pă-

Sîntem în prag de primăvară, ca mîine-i Martie 8. Frunză-

...vechi cu stelele de ...cinema Bridjitte Bardot, Kătrin De-

Voca Poporului, 1992, 30.06.

I. GENOCIDUL ÎN MOLDOVA: INSPIRATORI ȘI EXECUTANȚI

ÎN ULTIMII ani forțele imperiale reacționare, care nu vor să se împace cu procesul legitim de destrămare a ultimului imperiu în istoria omenirii și traducerea în viață a visurilor seculare ale popoarelor neruse de a obține deplina suveranitate și independență statală pe arena internațională, fac tot posibilul pentru a discredita politica internă și externă a Gruziei, Estoniei, Lituaniei, Letoniei și altor țări independente ce au fost de-a lungul a sute de ani colonii lipsite de drepturi ale Rusiei țariste și imperiului sovietic. Încă din anul 1989 cercurile predispuse la șovinism din Rusia și curentele neobolșevice ale diasporei ruse din republica noastră depun eforturi turbate pentru a prezenta într-o lumină deformată procesul realizării drepturilor omului în Moldova.

Bunăoară, la 8 aprilie curent Congresul VI al deputaților poporului din Federația Rusă, adică organul legislativ suprem al statului, care s-a declarat în mod oficial succesor în drept al U.R.S.S., în hotărîrea «Despre contribuția la asigurarea drepturilor omului în Transnistria» își exprimă îngrijorarea preconceptută «că au devenit frecvente cazurile de încălcare a drepturilor omului în Republica Moldova, despre situația ce s-a creat în Transnistria». Congresul VI a luat sub apărare nemijlocită forțele politice, acțiunile cărora au condus la crearea organelor puterii anticonstituționale în raioanele de est ale Republicii Moldova, la destabilizarea ordinii publice și încălcărilor în masă a drepturilor omului.

Hotărîrea în cauză denaturează în mod grosolan starea de lucruri privind drepturile omului în Moldova. Mai multe comisii, atît internaționale, cît și cele ale Sovietului Suprem al Federației Ruse, au confirmat respectarea de către organele de stat ale Moldovei a drepturilor omului, inclusiv și ale populației rusofone.

In septembrie 1991 comisia Parlamentului Rusiei, în frunte cu deputatul poporului din Federația Rusă Serghei Krasavcenko, luînd cunoștință de realitățile din Transnistria, a constatat că R.M.N. anticonstituțională prezintă un soi de orînduire neobolșevică. Caracterizînd atunci acțiunile rebelilor în frunte cu Igor Smirnov, membrul comisiei Nicolai Medvedev a spus pe șleau: «Ei au creat o republică, îmboldind oamenii la războiul civil numai pentru a păstra în mîinile lor monopolul puterii care le scapă». Cercetările de mai multe zile ale membrilor comisiei n-au dat în vileag fapte de încălcare a drepturilor omului de către organele puterii constituționale din Republica Moldova. «N-am descoperit nici un fapt de discriminare a populației rusofone în Transnistria. Dimpotrivă, acolo sînt încălcate drepturile populației moldovenești și în genere ale celora cu alt mod de a gîndi», — a declarat Serghei Krasavcenko (vezi «Molodioji Moldavii» din 21 septembrie '91).

In ultimele luni liderii rebelilor din raioanele de pe malul stîng au început să acuze fără nici un temei Moldova de politica genocidului în raioanele de est ale republicii. Corespondentul special al ziarului «Sovietskaia Rossia» în corespondența «Nistrul în flăcări» din 2 aprilie curent a comunicat că președintele nelegitimei R.M.N. I. Smirnov în cadrul unei conferințe de presă a declarat că «U nas ne voina — ghenoțid». Iar vicepreședintele R.M.N. A. Caraman într-o convorbire la Kremlin cu corespondentul săptămînalului «Literaturnaia Rossia» de asemenea a depus nu puține eforturi pentru a defăima politica internă a Moldovei, punînd în cîrca organelor constituționale fărădelegile și dezmățul formațiunilor banditești ale rebelilor în raioanele de est ale republicii. «Situația v Pridnestrovie seiceas namnogo slojneie, cem nedeliu nazad. Terror, sravnimîi lișî s deistviami «ăscadronov smerti» ne prescrașceaetsea, ideot nastoiașcii ghenoțid protiv inacomîsleașcih. Ubivaiut i moldavan, i russkih, i ucrainței...» «Literaturnaia Rossia», nr. 15, 1992, pag. 3).

NASCOCIRILE calomnioase ale rebelilor au fost preluate de reprezentanții cercurilor șovine-imperialiste din Federația Rusă. După ce s-a aflat o zi la începutul lui aprilie curent în sînul rebelilor din raioanele de est ale Moldovei, vicepreședintele Rusiei A. Rutkoi i-a incriminat republicii noastre «genocidul fascist» (vezi «Izvestia» din 13 aprilie '92). O atare afirmație, — după părerea publicistului C. Eghert, — «trebuie să fie însoțită de argumente solide», însă Rutkoi n-a catadixit să le prezinte.

Nu zăbavă partidul renașterii naționale din Rusia a constituit la Moscova comitetul apărării Transnistriei. La întrebarea corespondentului ziarului «Nezavisimaia Moldova» C. Chiroșca de cine vrea să apere comitetul Transnistria, reprezentantul acestuia, V. P. Șmakov, i-a răspuns prompt: «Ot ghenoțida». («Nezavisimaia Moldova» din 16 aprilie curent).

Chiar și unele personalități din mișcarea democratică a Rusiei s-au raliat campaniei veninoase împotriva Moldovei. În convorbirea cu corespondentul ziarului «Trud» din 12 iunie curent, Serghei Stankevici, consilier al Președintelui Federației Ruse, a declarat cum că în raioanele de est ale Moldovei «proishodit sistematiceskoie unicitojenie slaveanscogo naselenia».

Recurgînd la defăimări și înșelăciune, cercurile șovine din Rusia și marionetele lor din Moldova se pregătesc să dea o nouă lovitură suveranității și independenței republicii noastre. Sînt gata să blocheze economic și politic Republica Moldova. Acest scop transpare în declarația lui S. Stankevici: «Dumaiu, prișla pora postaviti vopros o vvedenii mejdunarodnîh sanctii za ghenoțid v Pridnestrovie» («Trud», 12 iunie curent).

Fiind colaborator științific și jurist, mă simt obligat să dau în vileag, în măsura posibilităților, forțele politice și curentele, activitatea cărora e orientată spre exterminarea populației din raioanele de est ale Moldovei, să dezvălui publicului cititor scopurile criminale ale acestei acțiuni antiumane.

Să ne amintim că omenirea progresistă a condamnat totdeauna actele de genocid împotriva armenilor, evreilor și altor popoare. Pentru a pune capăt unor atare acțiuni barbare delegațiile mai multor țări ale lumii au elaborat Convenția «Cu privire la preîntîmpinarea crimelor de genocid și penalizarea lor», încuviințată de Asambleea Generală a O.N.U. din 9 decembrie 1948.

Prin genocid, conform art. II din Convenție, se subînțeleg acțiunile comise cu intenția de a nimici, total sau parțial, careva grup național, etnic, de rasă sau confesional:

a) omorîrea membrilor unui atare grup;

b) pricinuirea leziunilor corporale grave sau a tulburărilor cerebrale membrilor unui atare grup;

c) crearea premeditată pentru un careva grup a unor asemenea condiții de viață, care să cauzeze nimicirea fizică totală sau parțială.

In conformitate cu art. III din Convenție sînt sancționabile faptele:

a) genocidul;

b) uneltirea în scopul săvîrșirii genocidului;

c) incitarea directă și în public la genocid;

d) tentativa de genocid;

e) complicitate la genocid.

Analiza evenimentelor istorice ne arată că anume cercurile șovine imperiale din Rusia și marionetele lor au efectuat în repetate rînduri acțiuni de genocid contra diferitor popoare neruse și grupuri etnice. Să ne amintim că au fost trecute prin foc și sabie, șterse de pe fața pămîntului statele naționale ale tătarilor din hanatele: Kazan, Astrahan, Siberia și Krimeea; popoarelor din Asia Mijlocie, Kazahstan și din țările Baltice, au fost dezmembrate Polonia, Moldova etc.

Un genocid drastic a declanșat imperiul rus împotriva populației băștinașe din Krimeea chiar de la începutul cotropirii peninsulei. În 1783 Ecaterina II a procedat la acaparrarea cu forța a pămînturilor de la tătari și la împroprietărirea funcționarilor și dvorenilor ei.

Drept urmare, în perioada 1783—1790 din Krimeea au fost nevoiți să se expatrieze 300 mii de tătari. Strîmtorarea tătarilor a continuat de-a lungul secolului XIX. Proporții deosebit de mari a luat migrația impusă tătarilor în anii '60 ai secolului trecut. În toamna lui 1854 a fost emis ordinul ministrului de război din care reproducem momentul că «imperator... povelel pereseliti ot morea vseh pribrejnîh jitelei magometanscogo veroispovedania vo vnutrennie gubernii». Persecuțiile și maltratările tătarilor de către sbirii țariști sub pretext că, *chipurile, activează ca spioni* au transformat deportarea într-un refugiu în masă. Cînd i s-a comunicat țarului Alexandru II despre emigrația în masă a tătarilor din Krimeea, apoi — citățm în original — «ego Velicestvo, — după cum mărturisește generalul Totleben, — izvolilo ucazati, cito ne tolico ne sleduet stesneati tatar v pereselenii, a rassmatrivati predstavleaiușciisea sluceai vesima blagopriatnîm diea osvobojdenia ot nih craia». («Russkaia starina», 1893, pag. 701).

În ultimele decenii ale secolului XIX în Krimeea au rămas doar 102 mii 291 tătari. Pe peninsulă au rămas 687 localități părăsite de tătari, iar în 315 din ele — nici un locuitor. Cei care plecau au avut un destin de calvar. Mulți au murit în drum. Numai printre urmașii celora care au emigrat în Turcia după războiul din Krimeea circa 60 mii de tătari au murit în drum spre Turcia.

Dumitru C. GRAMA,
colaborator științific la Institutul de Filozofie, Sociologie și Drept al A.Ș. din Republica Moldova.

Mircea SNEGUR e ocupant?

De-a mirării și nu prea ce termeni folosește astăzi massmedia din Tiraspol de care nu rămîne în urmă și cea moscovită, mai ales telecompania «Ostankino».

Bunăoară, reportajele jurnalistului din Odessa S. Fateev, care dacă situația nu ar fi atît de complicată, ar trece ca bancuri de-ale odesiților, cei duhlii și buni de gură...

Fateeva consideră că... moldovenii au ocupat Benderul. Bravo lui!

După Fateeva și alți jurnaliști, poliția și armata națională a Moldovei au pornit ofensiva împotriva organelor puterii legitime din oraș, pe care le-a ales tot poporul. Bravisimo!

Sînt grăitoare și «epitetele» la care recurge Fateev, precum «genocidul declanșat de Moldova», «naționaliștii moldoveni», «extremiștii», «fasciștii» și tot de-astelea...

Stilul acestor jurnaliști e mult prea sovietic, căci șapte decenii la rînd minciuna substituia adevărul, noi eram cei mai «pașnici» și am adunat atîta armament, că astăzi lumea nu știe cum să scape de acest «patrimoniu» aducător de moarte. În timp ce Occidentul își sporea potențialul *economic, iar oamenii* își ameliorau traiul, fosta U.R.S.S. continuă să-și cultive «mușchii de criță» și aceasta era prezentată drept... protecție a muncitorilor și țăranilor din toată lumea. Noi eram bastionul păcii, iar S.U.A. — al imperialismului și agresiunii. Să ne amintim, că după evenimentele din ianuarie 1991 de la Vilnius Iazov, Pugo și Kriucikov vorbeau despre rolul armatei sovietice în acest război: «Armata a acționat în conformitate cu statutul ei. Ea a apărat onoarea și demnitatea cetățenilor și mai ales a membrilor familiilor lor». Oare nu aceleași cuvinte sînt rostite astăzi de ofițerii armatei a 14-ea?

E regretabil numai faptul că mulți oameni prostiți, mai ales rușii care locuiesc în Moldova, cred în ceea ce li se arată și scrie presa moscovită, neînțelegînd că adevăratele scopuri ale creării R.M.N. și lupta acesteia cu «ocupanții» moldoveni pentru «independența» ei sînt tăinuite.

Doresc ca mie și tot poporului moldovenesc să ne dea voie să trăim pașnic alături de «ocupantul» Mircea Snegur și acei care vor să fie o viață nouă, care se călăuzesc de legile și *Constituția* Moldovei, dar nu *de învechitele* și împuțitele *statuturi* ale P.C. *U.S. și armatei* sovietice.

Faceți-ne acest bine măcar *o singură* dată în istoria *suferindei noastre* Patrii.

Valentin REABȚOV

REFUGIAȚII AU NEVOIE DE AJUTOR

Cu fiece zi numărul refugiaților sporește, a relatat corespondentului «V.P.» dl Mihai Șerghei Platon, viceprimministru, președinte adjunct al Comisiei republicane pentru coordonarea acțiunilor de asigurare materială a refugiaților.

La 29 iunie în orașele și raioanele din dreapta Nistrului își găsiseră azil circa 25.000 de refugiați, inclusiv 12.484 de copii, 5.537 de femei, 1.316 de bătrîni, 665 de invalizi.

În ultimele zile numărul refugiaților din orașul Tighina și Varnița a sporit cu peste două mii de oameni. Sosesc mereu cetățeni prigoniți de pe pămîntul natal...

— **Domnule Platon, cum se rezolvă problema cazării lor?**

— O bună parte din refugiați s-au oprit la rude. Restul — și-au găsit acoperiș la taberele de odihnă a elevilor din raioanele Strășeni, Călărași și din alte raioane. Femeile gravide au fost cazate în orașul Chișinău. Ținînd cont de situația tensionată din republică, au fost pregătite locuri de rezervă. La Ungheni sînt rezervate 250 locuri, la Sîngerei — 1.940, la Fălești — 2.040. Mulți dintre cei pribegiți sînt bolnavi. La fața locului lor li se acordă ajutorul medical necesar. Membrii Comisiei republicane s-au deplasat în taberele refugiaților pentru a contribui la rezolvarea problemei privind utilizarea forței apte de muncă.

Din partea membrilor Comisiei republicane pentru asigurarea refugiaților mă adresez întreprinderilor, colhozurilor și sovhozurilor, către toți oamenii de bună credință cu rugămintea de a acorda ajutor material și financiar pentru întreținerea contingentului sporit de refugiați. În aceste zile de grea restriște, unele gospodării ar putea să ne acorde ajutor cu legume, fructe, ulei, îmbrăcăminte, ș. a.